

КИРПАНЬ Б. В.,
аспірант кафедри цивільного, трудового
та господарського права
(Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара)

УДК 347.72

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.11>

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ТОВАРИСТВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стаття присвячена дослідженню форм реорганізації підприємницьких товариств за законодавством Європейського Союзу.

Автором проаналізовано законодавчі акти Європейського Союзу, які закріплюють норми щодо форм реорганізації підприємницьких товариств.

Констатується, що законодавство Європейського Союзу не виокремлює приєднання як самостійну форму реорганізації підприємницького товариства, натомість приєднання уявляється формою злиття, оскільки за своїм економічним змістом обидві процедури тотожні, адже в обох випадках кількість економічних агентів зменшується до одного.

Відзначено, що європейський законодавець в нормативно-правових актах Європейського Союзу виділяє декілька видів поділу: «повний поділ», який цілком відповідає «поділу товариств» за вітчизняним законодавством, модель «часткового поділу» відповідає такій формі реорганізації суб'єкта господарювання як «виділ», хоча з певними особливостями у визначенні балансу прав та обов'язків частково виділеного суб'єкта господарювання, «поділ шляхом відокремлення» поєднує риси інститутів поділу та приєднання, закріплених в національному праві.

Звернуто увагу на тому, що законодавство Європейського Союзу визначає злиття як засіб поглинання, що врегульовує цей процес через відповідну систему договорів, які передують злиттю, та якими воно фактично оформлюється. Тобто, законодавство Європейського Союзу визначає злиття як сукупність договірних відносин, окрему форму корпоративної діяльності, метою якої є не припинення товариств, а набуття більшої економічної спроможності окремим суб'єктом господарювання.

Запропоновано ввести в національний законодавчий обіг категорію «поглинання», що дасть змогу одночасно уніфікувати вітчизняне законодавство із законодавством Європейського Союзу, а також надасть нового правового змісту відносинам поглинання, виділивши їх в більш монолітну модель господарсько-правової поведінки суб'єктів господарювання.

Ключові слова: припинення, злиття, приєднання, поділ, виділ, поглинання, реорганізація, підприємницьке товариство.

Kyrpan B. V. To the question of the forms of reorganization of business partnerships under the legislation of the European Union

The article is devoted to the study of the forms of reorganization of business partnerships under the legislation of the European Union.

The author analyzes the legislative acts of the European Union which establish the rules on the forms of reorganization of business partnerships.

It is stated that the legislation of the European Union does not distinguish an acquisition as an independent form of reorganization of a business partnership, instead acquisition is considered a form of merger, since in their economic content both procedures are identical, since in both cases the number of economic agents is reduced to one.

It is noted that the European legislator in the EU regulations distinguishes several types of division: “complete division”, which fully corresponds to the “division of partnerships” under national law, the “partial division” model corresponds to such a form of reorganization of a business entity as “spin-off”, although with certain peculiarities in determining the balance of rights and obligations of a partially spun-off business entity, “division by separation” combines the features of the institutions of division and joining enshrined in national law.

The author emphasizes that European Union legislation defines a merger as a means of takeover which regulates this process through the relevant system of agreements that precede the merger and which actually formalize it. In other words, EU law defines a merger as a set of contractual relations, a separate form of corporate activity, which aims not to terminate the companies but to gain the greater economic capacity of a separate business entity.

It is proposed to introduce the category of “takeover” into the national legislative circulation, which will simultaneously unify national legislation with the legislation of the European Union, and will also give new legal content to the takeover relations, allocating them to a more monolithic model of economic and legal behavior of business entities.

Key words: *winding up, merger, acquisition, division, spin-off, takeover, reorganization, business partnership.*

Вступ. За умови інтеграції України в європейський правовий простір доречним постає визначення ключових особливостей існуючих форм реорганізації підприємницьких товариств за законодавством Європейського Союзу (далі – ЄС) для того, щоб, аналізуючи відповідні правові норми ЄС, поставити питання про доцільність заміни вітчизняних правових конструкцій та моделей відповідних правовідносин на європейські.

При цьому не кожна норма права ЄС повинна бути імплементована у національне законодавство, а лише ті, які дійсно доповнюють його та підвищують регуляторну ефективність в господарських процесах. Це важлива умова, яка детермінує процес наукового пізнання та аналізу якості сучасного стану правового регулювання припинення підприємницьких товариств.

Окремі аспекти правового регулювання існуючих форм реорганізації підприємницьких товариств за законодавством ЄС досліджувалися у своїх працях такими науковцями як: О. Р. Кібенко, В. М. Советчук, Ю. М. Юркевич, О. М. Загребельний, Є. П. Коломієць-Людвіг, О. М. Зубатенко та ін.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження різних форм реорганізації підприємницьких товариств за законодавством ЄС.

Результати дослідження. Аналізуючи законодавче забезпечення процесу реорганізації підприємницьких товариств за законодавством ЄС, необхідно виходити з того, що основний пізнавальний інтерес спрямовується на правовий базис. Так, одна із форм реорганізації підприємницьких товариств – злиття, в законодавстві ЄС детально регулюється одразу декількома Директивами Ради Європи (далі – РЕ). Відповідно до ст. 119 Директиви РЕ № 2017/1132 від 14.06.2017 року «Щодо деяких аспектів корпоративного права (кодифікація)» злиттям називаються наступні форми кооперації та операції між суб'єктами господарювання:

– одна чи більше компаній після їх припинення без процедури ліквідації передають усі свої активи та зобов'язання іншій компанії, що існує, тобто компанії, що придбаває, в обмін

на випуск їхнім учасникам цінних паперів або акцій, що представляють капітал такої іншої компанії, та, у відповідних випадках, грошову виплату в розмірі не більше 10% номінальної вартості або, в разі відсутності номінальної вартості, облікової номінальної вартості таких цінних паперів або акцій; або;

– дві чи більше компаній після їх припинення без процедури ліквідації передають усі свої активи та зобов'язання заснованій ними компанії, тобто новій компанії, в обмін на випуск їхнім учасникам цінних паперів або акцій, що представляють капітал такої нової компанії, та, у відповідних випадках, грошову виплату в розмірі не більше 10% номінальної вартості або, в разі відсутності номінальної вартості, облікової номінальної вартості таких цінних паперів або акцій; або;

– компанія після її припинення без процедури ліквідації передає всі свої активи та зобов'язання компанії, що володіє всіма цінними паперами або акціями, що представляють її капітал; або;

– одна чи більше компаній після їх припинення без процедури ліквідації передають усі свої активи та зобов'язання іншій компанії, що існує, тобто компанії, що придбаває, без випуску будь-яких нових акцій компанією, що придбаває, за умови, що одна особа прямо чи опосередковано володіє всіма акціями компаній, що беруть участь у злитті, або учасники компаній, що зливаються, володіють однаковими частками цінних паперів та акцій у всіх компаніях, що беруть участь у злитті [1].

Аналізуючи наведену вище норму, вбачається, що доктрина права ЄС відрізняється від вітчизняної цивілістичної доктрини та господарсько-правової науки. Головна відмінність полягає в тому, що законодавець ЄС фактично ототожнює злиття та приєднання, водночас вітчизняне законодавство навпаки відокремлює ці дві форми реорганізації підприємницьких товариств. Дане питання є дискусійним, оскільки в умовах євроінтеграційних процесів національне законодавство повинно бути переглянуто з урахуванням вимог та потреб загальноєвропейського.

Для ЄС приєднання уявляється формою злиття, оскільки за своїм економічним змістом обидві процедури тотожні, адже в обох випадках кількість економічних агентів зменшується до одного. Вітчизняний законодавець надає значно більше уваги саме приєднанню, виділяючи його не як окрему форму злиття, що було б логічно для економічних відносин, а як форму правової узгодженості між різними суб'єктами господарювання в процесі припинення одного або декількох з них.

Ю. М. Юркевич наводить ще одну важливу рису злиття – в ньому можуть брати участь необмежена кількість юридичних осіб [2, с. 64]. В. М. Саветчук відзначає, що у широкому розумінні злиття – це процес, результатом якого є формальний чи неформальний перехід контролю над компанією (компаніями) від однієї особи (групи осіб) до іншої особи (групи осіб) [3, с. 108–109]. У вузькому розумінні злиття – це завжди форма реорганізації підприємницьких товариств. Виникає питання: чому доктрина права ЄС немає чіткої диференціації притаманних вітчизняному праву категорій «злиття» та «приєднання»? Відповідь на це питання знаходимо під час більш детального аналізу положень Директиви РЄ № 2017/1132 від 14.06.2017 року.

Європейський законодавець використовує категорію «mergers», яка дослівно перекладається «злиття», але насправді має значно ширше семантичне позначення, оскільки цей термін прийшов у європейське право із англосаксонського і характеризує процес посилення ринкових позицій одного із суб'єктів шляхом акумуляції в нього більшої кількості активів. Так, О. М. Загребельний з цього приводу зауважує, що приєднання, як форма саме припинення підприємницьких товариств, в європейському праві визначається феноменом «поглинання», оскільки економічний зміст по відношенню до суб'єкта, який залишається на ринку полягає саме в тому, що він продовжує свою економічну активність, а суб'єкт, який приєднався – ні. Це класична модель поглинання на ринку цінних паперів, коли акціонерні товариства шляхом придбання часток у капіталі інших суб'єктів домагаються повного контролю над ними, що найбільш ефективно вдається саме через поглинання або злиття

[4, с. 465–467]. Слушний висновок в цьому контексті робить В. В. Рябота, зазначаючи, що у вітчизняному господарському праві категорії «злиття» та «приєднання» набувають рис самостійних процесів, оскільки відсутній зв'язок між економічним та правовим підходами до визначення цих процесів. На думку вченого, вітчизняні правники спробували «надати економічному поняттю «поглинання» юридичного змісту, чітко відокремивши поняття реорганізації у правовому контексті (як способу створення/припинення юридичної особи) від процесів придбання активів чи капіталу господарських організацій» [5, с. 80]. Зазначена точка зору має певне логічне обґрунтування, однак, воно полягає дещо в іншому.

Так, вітчизняна доктрина господарського права, зокрема, цивільного, відокремлюють «приєднання» від «злиття» шляхом зміщення акцентів на волевиявлення суб'єктів господарювання. Під час приєднання акцентується увага на волевиявленні того підприємницького товариства, яке прийняло рішення приєднатися. Волевиявлення його власників є первинним, а товариства до якого воно приєднується – вторинним. Власне останнє може й відмовити у приєднанні і тоді пошук того суб'єкту, до якого захоче приєднатися товариство продовжується. Натомість злиття характеризується активністю та волевиявленням декількох суб'єктів, які намагаються акумулювати власні зусилля задля отримання максимального ефекту від об'єднання потенціалів. Проте, в обох випадках кінцевий результат є однаковим – зникають окремі суб'єкти господарювання шляхом передачі активів, прав та обов'язків або новоствореному одному суб'єкту, або вже існуючому (у випадку приєднання).

Доречно відзначити, що Закон України «Про акціонерні товариства» не містить диференціації категорій «приєднання» та «злиття», хоча саме цей нормативний акт повинен більш регуляторного впливу приділяти цим питанням, ніж Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». Слушною є точка зору С. В. Вербова, який вказує, що приєднання та злиття означають різні форми набуття контролю суб'єктами господарювання за ринком, що притаманно якраз акціонерним товариствам [6, с. 153–155]. За таких обставин обидві аналізовані форми реорганізації підприємницьких товариств уявляються процесом конкурентної боротьби, що потребує також регулювання нормами конкурсного права, а не тільки доктриною цивілістики.

У свою чергу, Ю. В. Тюленєва пропонує об'єднати ці категорії в одну – «поглинання», що характеризуватиме такий стан ринку, за якого відбувається скорочення кількості господарюючих суб'єктів без зменшення його економічного виразу (капіталізації, активів тощо) [7, с. 51]. Слушність цієї позиції вбачається в правовому змісті приєднання та злиття – передача прав та обов'язків від одного/декількох осіб новоствореній або існуючій, але одній особі, яка додає їх до власної правосуб'єктності. Слід погодитися із тим, що принциповою, суто правовою різницею між процесами приєднання та злиття є правовий статус підприємницького товариства, яке продовжує свою діяльність. Або воно новостворене (злиття), або воно існує (приєднання), а отже, додає до власної історії, правового статусу, правосуб'єктності, той обсяг активів, зобов'язань та прав, які йому передають товариства, що припиняються.

Подібна дискусія підтримується Є. П. Коломієць-Людвіг, яка зазначає, що злиття та припинення це суть поглинання, а отже, проявляється через сукупність відносин: господарсько-виробничих (спрямовані на підвищення продуктивності господарської діяльності); організаційно-господарських (пов'язані з упорядкуванням та приведенням у відповідність до вимог чинного законодавства можливостей більш ефективного використання матеріальних та нематеріальних ресурсів); внутрішньогосподарських (охоплюють внутрішню трансформацію учасників процесів) [8, с. 15–17]. Дослідниця лише деталізує та екстраполює на правовий базис економічний зміст злиття, яке як операція регламентується Директивою РЄ № 2009/65/ЄС від 13.07.2009 року «Про узгодження законів, підзаконних нормативно-правових актів і адміністративних положень щодо компаній колективного інвестування в переказні цінні папери (UCITS)» [9]. Визначаючи в даній Директиві злиття як засіб поглинання, європейський законодавець регулює цей процес через відповідну систему договорів, які передують злиттю, та якими воно фактично оформлюється. Іншими словами, законодавство

ЄС визначає злиття як сукупність договірних відносин, окрему форму корпоративної діяльності, метою якої є не припинення товариств, а набуття більшої економічної спроможності окремим суб'єктом господарювання.

Якщо розглядати процеси злиття та приєднання саме в такий спосіб, то вбачається цілком логічним та доцільним не лише відмовитись від диференціації у національному законодавстві категорій «приєднання» та «злиття», але і ввести в законодавчий обіг категорію «поглинання». Це дасть змогу одночасно уніфікувати вітчизняне законодавство із законодавством ЄС, а також надасть нового правового змісту відносинам поглинання, виділивши їх в більш монолітну модель господарсько-правової поведінки суб'єктів господарювання.

Подібною точки зору, але більш орієнтованою на потреби економічної науки, дотримується в своїх дослідженнях О. І. Бочарова, яка пропонує поглинання, визнавати формою набуття особою (особами, що діють спільно) контролю над незалежним від неї (ними) акціонерним товариством без інкорпорування його у свою структуру з метою економічної концентрації [10, с. 14]. Слід не погодитися із таким економічним змістом, оскільки під час поглинання відповідно до Директиви РЄ № 2017/1132 від 14.06.2017 року відбувається не лише концентрація активів, але і перехід правомочностей в управлінні ними від одного чи декількох суб'єктів господарювання до одного єдиного, в склад якого входять ці активи, а також організаційно доєднуються в тій чи іншій конфігурації об'єкти поглинання.

Детальний аналіз положень Закону України «Про акціонерні товариства» демонструє, що злиття та приєднання акціонерних товариств за своєю правовою формою повністю укладаються в модель «злиття», яка регулюється кодифікованою Директивою РЄ № 2017/1132 від 14.06.2017 року. Так, ст. 117 та ст. 119 вказаного вище Закону розмежовують злиття та приєднання способом подальшого визначення часток учасників у новоствореному акціонерному товаристві. Причому є очевидним, що законодавець надає більше можливостей для учасників саме того товариства, до якого приєднуються інші, а не в процесі їх обопільного злиття. Тобто, даний концепт повністю відповідає «духу» регулювання відносин поглинання в праві ЄС.

Те ж саме вбачається і під час аналізу положень ст. 118, 120 та 121 Закону України «Про акціонерні товариства», які регламентують основні етапи злиття та приєднання акціонерних товариств, а також визначають особливості приєднання акціонерного товариства, домінуючий контрольний пакет акцій якого належить іншому акціонерному товариству. Положення ст. 123 зазначеного Закону регламентує порядок розгляду проєкту умов злиття, приєднання акціонерного товариства експертними групами і він також є тотожним в обох випадках [11]. Це означає, що як злиття, так і поглинання є перманентним процесом, притаманним господарському обігу та економічному циклу, а також окремою формою діяльності суб'єктів господарювання в першу чергу організаційного характеру. За рахунок такої діяльності забезпечується та супроводжується вся господарсько-правова діяльність суб'єкта поглинання чи суб'єкта, який виступає центром тяжіння процесів злиття, до якого переходять активи, права та обов'язки підприємницьких товариств, що припиняються. Доцільно навіть розглядати процес поглинання як способом оздоровлення того чи іншого сегменту економіки країни, оскільки в такий спосіб зникають найслабкіші суб'єкти господарювання із найвищим рівнем чутливості до економічних ризиків.

Подібну точку зору займає в своїх дослідженнях і Є. В. Петров, який вказує на те, що припинення товариств шляхом злиття та приєднання утворює більш стійкі суб'єкти господарювання із більшим колом можливостей, що позитивним чином впливає на економічну ситуацію в цілому та на їх господарсько-правову діяльність зокрема [12, с. 84]. Доцільно погодитись із такою позицією, визначивши на доктринальному рівні, що однією із функцій інституту припинення підприємницьких товариств є захист економічної стабільності. Хоча виникає питання щодо такого ж результату у випадку припинення товариств шляхом їх поділу.

Так, відповідно до ст. 51 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» поділом є «припинення товариства з переданням всього його майна, всіх прав та обов'язків двом чи декільком новим товариствам – правонаступникам згідно з розподільним балансом» [13].

Відповідно до Директиви РЄ № 2017/1132 від 14.06.2017 року «поділ» означає операцію, внаслідок якої:

«– поділювана компанія після її припинення без процедури ліквідації передає всі свої активи та зобов'язання двом чи більше компаніям-одержувачам в обмін на випуск учасникам поділюваної компанії цінних паперів або акцій компаній-одержувачів та, у відповідних випадках, грошову виплату в розмірі не більше 10% номінальної вартості або, в разі відсутності номінальної вартості, грошову виплату в розмірі не більше 10% облікової номінальної вартості таких цінних паперів або акцій (повний поділ);

– поділювана компанія передає частину своїх активів та зобов'язань одній чи більше компаніям-одержувачам в обмін на випуск учасникам поділюваної компанії цінних паперів або акцій компаній-одержувачів, поділюваної компанії або як компаній-одержувачів, так і поділюваної компанії та, у відповідних випадках, грошову виплату в розмірі не більше 10% номінальної вартості або, в разі відсутності номінальної вартості, грошову виплату в розмірі не більше 10% облікової номінальної вартості таких цінних паперів або акцій (частковий поділ); або

– поділювана компанія передає частину своїх активів та зобов'язань одній чи більше компаніям-одержувачам в обмін на випуск поділюваній компанії цінних паперів або акцій компаній-одержувачів (поділ шляхом відокремлення)» [14].

Звертаючись до вказаної норми, вбачається, що європейський законодавець розмежує декілька видів поділу, зокрема, і так званий «поділ шляхом відокремлення», що вітчизняна доктрина цивільного та господарського права визначає як виділ підприємницького товариства. Право ЄС загалом тяжіє до спрощеного правового регулювання, надаючи в правових нормах відображення сутності та змісту тих економічних процесів, які відбуваються в межах ЄС [15, с. 38–40]. Так, історичний процес регулювання процесу припинення підприємницьких товариств в ЄС мав вигляд екстраполяції національних традицій на загальноєвропейський рівень. Причому, говорячи про Третю Директиву Ради ЄС 78/855/ЄЕС від 09.10.1978 року та Шосту Директиву Ради ЄС 82/891/ЄЕС від 17.12.1982 року, які стосувались припинення акціонерних товариств, то вони були прийняті для цілей національного регулювання, тобто регулювання діяльності нетранснаціональних чи не транскордонних акціонерних товариств. Згодом обидві Директиви втратили свою чинність у зв'язку із кодифікацією законодавства ЄС в сфері припинення товариств шляхом прийняття Директиви Ради ЄС № 2017/1132 від 14.06.2017 року.

Причому остання Директива містить не тільки норми, якими регулюються процеси за участі суто національних товариств в межах однієї країни, але і процеси притаманні транскордонному припиненню особливо акціонерних товариств.

Аналізуючи положення вказаної Директиви, можна дійти висновку, що така модель як «повний поділ» цілком відповідає «поділу товариств» за вітчизняним законодавством. Натомість модель «часткового поділу» відповідає такій формі реорганізації суб'єкта господарювання як «виділ», хоча з певними особливостями у визначенні балансу прав та обов'язків частково виділеного суб'єкта господарювання. Водночас «поділ шляхом відокремлення», який здавалося б більшою мірою повинен відображати вітчизняну правову конструкцію «виділення» поєднує риси інститутів поділу та приєднання, закріплених в національному праві.

Доцільно зауважити на тому, що законодавство ЄС не є монолітним, і навіть не дивлячись на кодифікацію процедур реорганізації товариств в Директиві Ради ЄС № 2017/1132 від 14.06.2017 року, ці ж процеси регулюються нормами Регламенту Ради ЄС № 2157/2001 від 08.10.2001 року про Статут Європейського акціонерного товариства та Регламенту Ради ЄС № 1435/2003 від 22.07.2003 року про Статут Європейського кооперативного товариства.

Щоправда, О. М. Зубатенко зазначає, що детальний семантичний аналіз вказаних Регламентів свідчить про те, що поділ це не форма припинення, а форма створення товариств [16, с. 187–188]. Це є важливим аспектом у розумінні правового осмислення та виразу економічних процесів в ЄС та відмінності доктрини вітчизняного господарського права й економічного права ЄС.

Так, вітчизняний Закон України «Про акціонерні товариства» також розглядає «виділ», як форму утворення товариства, зокрема, у постанові Верховного Суду від 23.12.2019 у справі № 910/15101/18 судом зроблено висновок про те, що «виділ не є різновидом припинення юридичної особи, це один із способів створення юридичної особи. Основною відмінністю виділу є те, що в результаті виділу створюється нова юридична особа, яка наділяється існуючою юридичною особою певним майном. При цьому стара юридична особа не припиняється» [17]. Водночас поділ вищевказаний Закон визначає як форму припинення. Хоча суто економічний зміст під час перерозподілу часток у статутному капіталі в обох випадках зводиться до оптимізації процесу господарювання, створення більш сприятливих умов для новоствореного акціонерного товариства. Аналіз положень ст. 125 та ст. 127 вказаного Закону демонструє, що правове осмислення законодавством процесів «поділу» та «виділу» є фактично відзеркаленням двох модусів поведінки в одній моделі [11]. Окремо необхідно зазначити, що вітчизняне законодавство є більш послідовним навіть за законодавство ЄС, зокрема, за кодифіковану Директиву Ради ЄС № 2017/1132 від 14.06.2017 року, оскільки передбачає договірні засади припинення товариств, щоправда, у формі поділу. Проте, сама наявність такого феномену свідчить про можливість узагальнюючого тренду на моделювання відносин з приводу припинення підприємницьких товариств та виразу їх в окремий вид правочинів – установчого характеру по відношенню до суб'єктів господарювання, в яких самі суб'єкти господарювання можуть і не брати прямої участі, виступаючи продуктом (у випадку їх створення) або об'єктом відносин (у випадку їх припинення).

Висновки. Враховуючи викладене вище, вважаємо за доцільне запропонувати змінити формулювання ст. ст. 104–107 Цивільного кодексу України шляхом заміни словосполучення «злиття, приєднання» категорією «злиття». У такий спосіб об'єднуються обидві категорії, що сприяє уніфікації вітчизняного законодавства до вимог законодавства ЄС.

Зокрема, доцільно уніфікувати дані категорії і в Законі України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» шляхом об'єднання положень ст. 49 та ст. 50, в наступний спосіб:

«Стаття 49. Злиття товариств

1. Злиттям є сукупність відносин між суб'єктами господарювання, органами його управління та/або його власниками внаслідок чого відбувається або створення нового господарського товариства – правонаступника з переданням йому всього майна, всіх прав та обов'язків декількох товариств, що припиняються внаслідок цього; або припинення одного або декількох товариств з переданням ним (ними) згідно з передавальним актом усього свого майна, всіх прав та обов'язків іншому господарському товариству – правонаступнику».

При цьому ч. 2 ст. 50 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» залишається в тому ж вигляді, але стає ч. 2 ст. 49, статтю ж 50 пропонуємо виключити. Водночас в Законі України «Про акціонерні товариства» пропонуємо ввести категорію «поглинання», яке визначити як особливу форму злиття акціонерних товариств. Причому правовий вираз, тобто змістовне наповнення дефініції поглинання відрізнятиметься від запропонованої у вказаному вище Законі тим, що у будь-якому випадку залишається одне акціонерне товариство, яке виступає суб'єктом поглинання, тобто правовий статус якого доповнюється за рахунок обсягу правосуб'єктності товариств, що виступають об'єктами поглинання.

Список використаних джерел:

1. Щодо деяких аспектів корпоративного права (кодифікація): Директива Ради ЄС № 2017/1132 від 14.06.2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-17/ed20170614#n1055 (дата звернення: 24.04.2024 р.).

2. Юркевич Ю. М. Припинення юридичних осіб з правонаступництвом : дис. ... канд. юрид. наук; 12.00.03. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка. 2009. 209 с.

3. Саветчук В. М. Поняття та сутність злиття та приєднання: законодавчий та доктринальний аспекти. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2016. Вип. 40. С. 104–113.
4. Загребельний О. М. Актуальні проблеми адаптації правового регулювання злиття та поглинання компаній в Україні до права ЄС. *Теорія та практика державного управління*. 2012. Вип. 3 (38). С. 464–469.
5. Рябота В. В. Захист прав акціонерів при злитті та поглинанні акціонерних товариств в Україні: монографія. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 159 с.
6. Вербов С. В. Правове регулювання «M&A» в праві західних держав. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 101. (Ч І). С. 152–156.
7. Тюленева Ю. В. Нормативно-правова база регулювання процесів злиття та поглинання підприємств в Україні. *Бізнес інформ*. 2013. № 13. С. 49–54.
8. Коломієць-Людвіг Є. П. Правове регулювання злиття та поглинання суб'єктів господарювання в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. К.: КНЕУ ім.. В. Гетьмана. 2014. 21 с.
9. Про узгодження законів, підзаконних нормативно-правових актів і адміністративних положень щодо компаній колективного інвестування в переказні цінні папери (UCITS) : Директива РЄ № 2009/65/ЄС від 13.07.2009 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_038-09/ed20210802#n52 (дата звернення: 24.04.2024 р.).
10. Бочарова О. І. Правові аспекти поглинання акціонерних товариств : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Д. : Донецький національний університет, 2012. 20 с.
11. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> (дата звернення: 24.04.2024 р.).
12. Петров Є. В. До питання про форми реорганізації господарських товариств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 24. Т. 2. С. 82–88.
13. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#n345> (дата звернення: 24.04.2024 р.).
14. Щодо деяких аспектів корпоративного права (кодифікація): Директива Ради ЄС № 2017/1132 від 14.06.2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-17/ed20170614#n1055 (дата звернення: 24.04.2024 р.).
15. Кирпань Б. В. Еволюція правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством Європейського Союзу. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції* (м. Рівне, 1-2 грудня 2023 р.). Рівне. 2023. С. 36–41.
16. Зубатенко О. М. Щодо запозичення зарубіжного досвіду правового регулювання припинення суб'єктів господарювання. *Форум права*. 2009. № 2. С. 185–191.
17. Постанова Верховного Суду від 23.12.2019 р. у справі № 910/15101/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86570211> (дата звернення: 24.04.2024 р.).

